

EFTIRLITSSKÝRSLA

Stjórnugrís hf. Melar, Hvalfjarðarsveit

Dags eftirlits	17.12.2025	Ábyrgðarmaður eftirlits	Auður Eyberg Helgadóttir
Fyrirtæki	Stjórnugrís hf.	Eftirlitsmaður	Auður Eyberg Helgadóttir
Heimili	Melar, Hvalfjarðarsveit	Tegund eftirlits	Reglubundið
Kennitala	6006670179	Flokkur	Pauleldi
Fulltrúi fyrirtækis	Geir G. Geirsson	ÍSAT nr.	01.46.0
Fulltrúi fyrirtækis		Staðsetning	

NIÐURSTAÐA EFTIRLITS

Tvö frávik komu fram í eftirlitinu: 1) Rekstraraðili hefur ekki skilað inn BAT niðurstöðum fyrir ammóníak fyrir árið 2024. 2) Rekstraraðili hefur ekki skilað inn BAT niðurstöðum fyrir köfnunarefni og fosfór fyrir árið 2024. Fjögur eldri frávik voru opin síðan úr eftirliti árið 2024 fyrir árið 2023. Sjá nánar í lið 1.

UMFANG EFTIRLITS

Í samræmi við ákvæði 57. gr. reglugerðar nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit var farið í reglubundið eftirlit í Stjórnugrís á Melum.

Boðað umfang eftirlitsins var eftirfarandi:

- Niðurstöður síðasta eftirlits
- Umfang starfseminnar, farið yfir starfsleyfi og minnt á skil skv. því
- Áhættumat
- Lyktarstjórnun, mælingar
- Dreifing áburðar
- Áætlanir
- Kvartanir
- Vettvangsferð
- Fylgiskjöl

1. Sjö frávik komu fram í eftirliti árið 2024 og ein ábending var sett fram, eitt eldra frávik var opið við eftirlit. Þremur frávikinum hefur verið lokað og brugðist var við ábendingunni. Eldra frávikinu hefur verið lokað þar sem búið er að taka olíutankinn úr notkun. Fjögur frávik voru ennþá opin við eftirlit árið 2025. 1) Rekstraraðili fyllir á mykjutankinn ofanfrá sem veldur gati á skorpunni. Til þess að skorpan hafi áhrif verður hún að vera þykk, það má ekki hreyfa við henni og hún verður að hylja allt yfirborð fljótandi húsdýraáburðarins. Rekstraraðili er að vinna að lausn til að bregðast við þessu. 2) Tankur fyrir blauthluta svínamykjunnar er ryðgaður og hætta á að hann gefi sig. Rekstraraðili er að vinna í því að skipta þessum tanki út og setja upp tvö lón á landinu með því markmiði að leysa af hólmi gamla ryðgaða tankinn. Rekstraraðili er ennþá að vinna að útfærslu á þessum lónum. 3. Engir útreikningar eða greining samkvæmt BAT hefur verið framkvæmd á heildarmagni köfnunarefnis og fosfórs. 4. Engir útreikningar eða greining samkvæmt BAT hefur verið framkvæmd á losun ammóníaks í andrúmsloft.

2. Fjöldi svína í búinu er stöðugur og undir leyfilegum mörkum samkvæmt starfsleyfi. Grænu bókhaldi, ársyfirliti og útstremisbókhaldi var skilað inn fyrir 1. maí 2025. Rekstraraðili er með umhverfismarkmið og er að vinna við uppsetningu á umhverfisstjórnunarkerfi.

3. Farið var yfir áhættumat fyrir árið 2025 til ákvörðunar á tíðni eftirlits skv. 57. gr. reglugerðar nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit, og var það uppfært miðað við núverandi stöðu að eftirliti loknu.

4. Rekstraraðili hefur ekki skilað inn útreikningum á losun á köfnunarefni og fosfór skv. BAT fyrir árið 2024 og er það frávik frá gr. 4.2 í starfsleyfi.

Rekstraraðili hefur ekki skilað inn útreikningum á heildarlosun fyrir árið 2024 á ammóníaki í andrúmsloftið og er það frávik frá gr. 4.2 í starfsleyfi.

5. Rekstraraðili er með samninga við bændur um áburðardreifingu.

6. Viðbragðsáætlun vegna bráðamengunar sem og neyðaráætlun vegna tímabundinnar eða varanlegrar

rekstrarstöðvunar eru til staðar. Rekstraraðili er með lyktarstjórnaráætlun, eftirlitsaðili óskaði eftir uppfærðri áætlun fyrir haustið. Rekstraraðili er með gilda tryggingu skv. 16. gr. laga nr. 33/2004 um varnir gegn mengun hafs og stranda og var skírteini því til staðfestingar sent eftirlitsaðila að eftirlitinu loknu.

7. Lyktakvartanir hafa borist frá síðasta eftirliti.

8. Farið var í skoðunarferð á ;elum og aðstæður skoðaðar, engar athugasemdir voru gerðar í skoðunarferðinni.

9. Farið var yfir breytt verklag Umhverfis- og orkustofnunar við eftirlit en frá og með 1. maí sl. fer stofnunin yfir þau gögn sem henni berast frá rekstraraðilum sama ár og þau berast. Nýjar leiðbeiningar um olíuskiljur eru sendar öllum rekstraraðilum. Farið var stuttlega yfir nýju leiðbeiningarnar.

Frávik frá

Lýsing á fráviki

gr. 3.3 í starfsleyfi.

Árlega skal mæla losun köfnunarefnis og fosfórs úr húsdýraáburði skv. BAT-niðurstöðum. Rekstraraðili hefur ekki skilað inn BAT niðurstöðum fyrir köfnunarefni, fosfór fyrir árið 2024.

gr. 3.7 í starfsleyfi.

Árlega skal mæla og losun ammóníaks við eldishús skv. BAT-niðurstöðum. Rekstraraðili hefur ekki skilað inn BAT niðurstöðum fyrir ammóníak fyrir árið 2024.

ÁBENDINGAR

Ein ábending var sett fram: Rekstraraðila var bent á að uppfæra áætlanir.

Reykjavík, 28.01.2026

1 Frávik: Framkvæmd telst ekki í samræmi við kröfur sem settar eru fram í starfsleyfi, lögum eða reglugerðum.

2 Ábending: Ástand sem eftirlitsmaður telur vert að vekja athygli á í þágu heilsuverndar, umhverfisverndar og öryggis en sem ekki geta talist frávik.

Auður Eyberg Helgadóttir